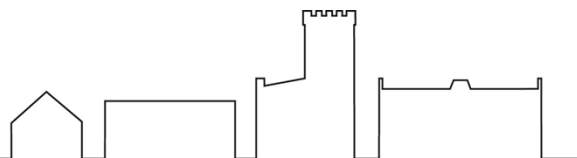

Plan för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete, 2024- 2027

UN 2023/1112
December 2023

Inledning

Styrmodellen för Danderyds kommun bygger på mål- och resultatstyrning. Detta innebär att ansvaret för att planera och följa upp verksamhetens mål och resultat omfattar samtliga organisatoriska nivåer, inklusive nämndnivån. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande strategiområden samt verksamhetens grundläggande uppdrag utifrån nationella styrdokument (läroplan, skollag et cetera)¹.

Det följer vidare av Skollagen (2010:800) 4 kap. 3 § att ett systematiskt kvalitetsarbete ska innehålla planering, uppföljning och analys av orsakerna till resultatutfall samt framåtblickande utvecklande insatser som vilar på genomförd analys. Kort sagt – systematiskt kvalitetsarbete handlar om att synliggöra vad vi gör, varför och vad det leder till.

För att leva upp till både lokala och nationella krav – och för att ge utbildningsnämndens en god överblick över hela processen - har föreliggande plan för systematiskt kvalitetsarbete arbetats fram. Planen har vidare som ambition att särskilt lyfta fram utbildningsnämndens mål – hur och när följs dessa upp och hur de förhåller sig till Danderyd kommuns övergripande styrning.

Avgränsning

Enheterna har ett systematiskt kvalitetsarbete som hakar i utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbetearbete men för att planen ska vara så översiktlig som möjligt och utgå från nämndperspektivet behandlas enheternas systematiska kvalitetsarbete endast översiktligt.

Planering- och uppföljningsmoment som inte innehåller någon aspekt av det som ryms inom fältet för systematiskt kvalitetsarbete har också lämnats därhän i föreliggande plan. Detta inbegriper bland annat renodlad budgetuppföljning, läsårsdata, ärendebalanslista med mera.

¹ Riktlinjer må- och styrmodell, KS 2019/0182

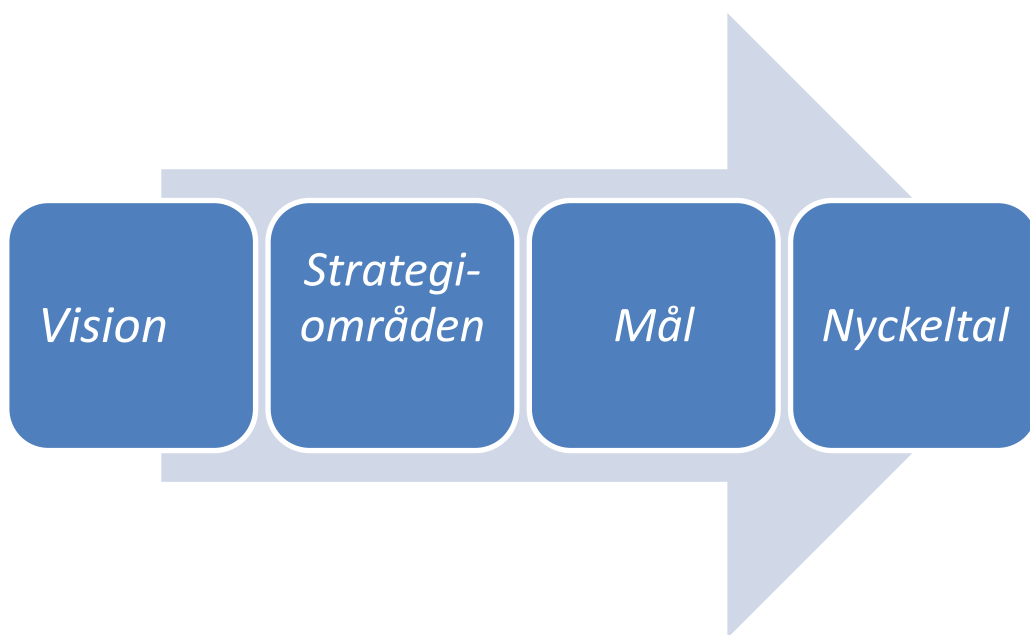
Utbildningsnämndens mål för mandatperioden - relation till kommunens mål och vision

Danderyds kommuns vision är att vara ”Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Danderyd möter invånarnas behov genom hela livet. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunens utveckling kännetecknas av engagemang och delaktighet”.

Utbildningsnämndens nämndmål har en koppling till visionen. Kopplingen går via de av kommunfullmäktige fastställda övergripande strategiområdena: ”Hög kvalitet”, ”stor valfrihet”, ”hög attraktivitet”, ”hög effektivitet”, och ”hållbar utveckling”. Strategiområden är prioriterade områden för att kommunorganisationen ska uppfylla grunduppdraget och samtidigt utvecklas mot visionen.²

Utbildningsnämnden antog i september 2023 (UN 2023/0720) sju olika mål fördelat på fyra olika övergripande strategiområden (se tabell följande sida). För att mäta om nämndmålen uppfylls eller ej används nyckeltal³. I tabellen på följande sida ges exempel på nyckeltal.

Nyckeltalen kan justeras från år till år medan nämndmålen gäller för hela mandatperioden. Ett antal nyckeltal, till exempel åk 9 slutbetyg, kan redovisas separat när data offentliggörs, men den sammanlagda bedömningen och värderingen av måluppfyllelsen av samtliga nämndmål och nyckeltal görs i årsredovisning och i förekommande fall i delårsredovisningen.⁴

² <https://www.danderyd.se/kommun-och-politik/kommunens-vision/>

³ Danderyd kommuns definition av nyckeltal: ”Nyckeltal är i Danderyds kommun alla typer av mått som används för att mäta om målet är uppnått eller ej”, KS 2019/0182

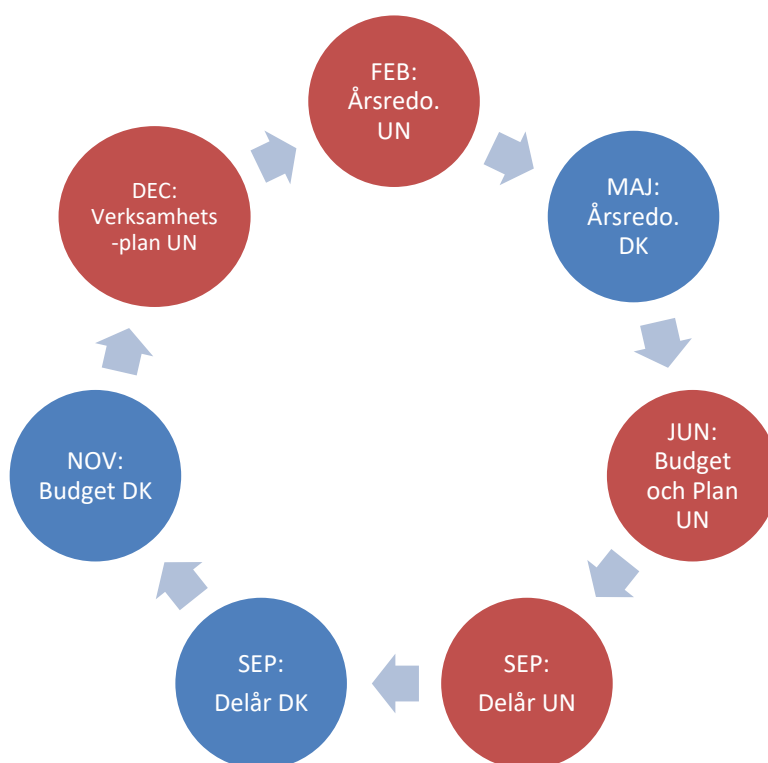
⁴ För en mera utförlig lista av nyckeltal se ”Årsredovisning och delårsredovisning”.

Danderyd kommuns vision

Övergripande strategiområden	Nämndmål	Exempel på nyckeltal	Styrdokument där mål och nyckeltal planeras och följs upp
1. Hög kvalitet	Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning.	VH/elevs/lärares upplevelser av förskolan och skolan	<p><u>Planering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Budget och plan Verksamhetsplan med budget <p><u>Uppföljning</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Delårsrapport Årsredovisning
	Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan.	VH/elevs/lärares upplevelser av trygghet och mående i förskolan och skolan	
	Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov.	Gymnasiebehörighet, meritvärde, nationella provresultat m.m.	
2. Stor valfrihet	I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor.	Andel barn som är inskrivna i förskola, andel VH som anser att barnet går på önskad skola m.m.	
4. Hög effektivitet	De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola.	Beläggningsgrad (inskrivna elever/barn i förhållande till kapacitet).	
	Utbildningsnämndens verksamheter (egenregi) i Danderyds kommun bedrivs kostnadseffektivt.	Antal och andel enheter som håller budget, budgetavvikelse på totalnivå (koncern) m.m.	
5. Hållbar utveckling	Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.	Indexvärde för HME (Hållbart medarbetarengagemang).	

Utbildningsnämndens kommunala styrdokument – budget, verksamhetsplan, delårsredovisning och årsredovisning

Som framgår av figuren nedan finns ett förutbestämt flöde mellan utbildningsnämndens (röda cirklar) mest centrala kommunala styrdokument⁵ – budget, verksamhetsplan, delårsredovisning och årsredovisning - och Danderyd kommuns (blåa cirklar) motsvarande dokument.

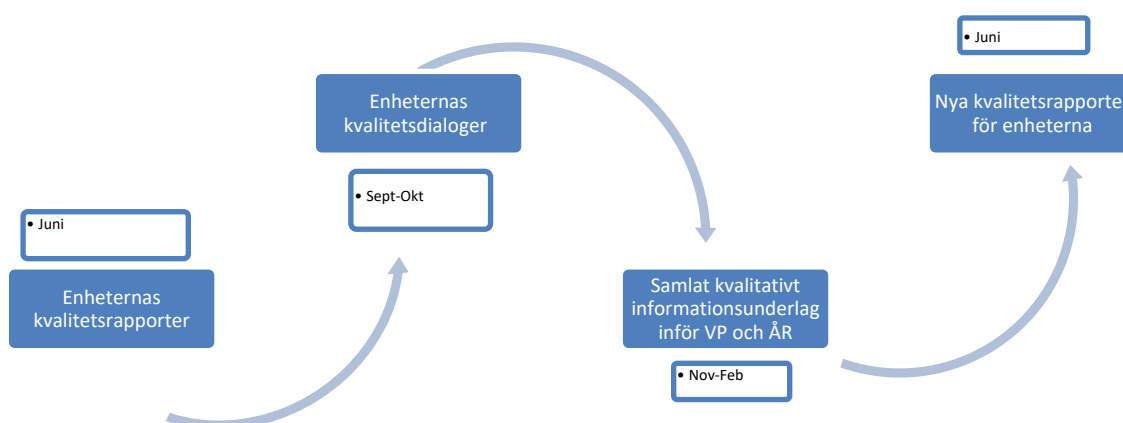
Även om verksamhetsplanen formellt sett ligger före årsredovisningen i tid så sker alltid en växelverkan här – för att kunna planera för framtiden behöver det gångna verksamhetsåret analyseras och utvärderas. Noterbart är också att delårsredovisningen (september) innehåller information om resultatutfall och prognos som i ett senare skede kan ligga till grund för arbetet med verksamhetsplanen.

⁵ Det finns ett antal kommunala styrdokument, t ex ”Miljö- och klimatprogrammet utöver de som nämns här, men för enkelhetens skull och i relation till det systematiska kvalitetsarbetet har dessa utelämnats här

Framtagande av verksamhetsplan och årsredovisning – kvalitativt och kvantitativt informationsunderlag

För att arbeta fram en väl genomarbetad verksamhetsplan, delårs- och årsredovisning studeras och analyseras såväl kvantitativ som kvalitativ information och data. Den kvantitativa informationen utgörs av en mängd olika nyckeltal (se nedan) medan den kvalitativa informationen inhämtas via primärt två källor: Enheternas kvalitetsrapporter och enheternas kvalitetsdialoger. Även om kvantitativa data ger oss svaret på ett visst resultatutfall – t ex betyg eller personaltäthet – så ger den inte alltid en förklaring om vad utfallet beror på. Det kvalitativa informationsunderlaget är här av avgörande betydelse för analysen och för att få en helhetsförståelse av UN:s verksamheter

Efter att enheterna lämnat in sina kvalitetsrapporter (juni) utgör dessa underlag för de kvalitetsdialoger som äger rum i september-oktober. Kvalitetsrapporterna utgår dels från den kommunala styrningen – nämndens mål – dels från den statliga styrningen – läroplansuppdraget. Syftet med kvalitetsdialogerna är att ge enheterna möjligheten att själva få beskriva och analysera sin verksamhet och samtidigt ge förvaltningsföreträdare (verksamhetschef, bildningsdirektör m fl) möjligheten att få en helhetsbild av huvudmannens samtliga enheter. På enhetsnivå deltar både skolans ledningsgrupp och förstelärare i kvalitetsdialogen. Den kvalitativa informationsinhämtningen kan därför beskrivas schematiskt på följande vis:

Den kvantitativa informationsinhämtningen är avhängig av när data offentliggörs (se årskalendarium för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete). Arbetet pågår därför över en längre tid. Själva sammanställningen och analysen av inhämtade nyckeltal är dock koncentrerad till nämndens två uppföljningsdokument – delårsredovisningen och årsredovisningen. Samtliga nyckeltal har en koppling till ett nämndmål (se sid 2-3).

För att skapa en överblick över vilka nyckeltal som redovisas när presenteras nedan en kort tabell:

Delårsredovisning – Nyckeltal	Årsredovisning - Nyckeltal
<ul style="list-style-type: none"> • Samtliga nyckeltal inom Elev- och vårdnadshavarenkät • Samtliga personalrelaterade nyckeltal inom Medarbetarenkäten (vartannat år) • Andel legitimerade förskollärare och lärare • Andel inskrivna barn i förskola • Beläggningsgrad förskola och skola • Sjukfrånvarostatistik 	<ul style="list-style-type: none"> • Betygsdata⁶: Åk 6, åk 9 grundskolan samt åk 3 gymnasieskolan • Ekonomiska nyckeltal (t ex "kvadratmeterkostnad/elev") • Samtliga nyckeltal inom Elev- och vårdnadshavarenkät • Samtliga personalrelaterade nyckeltal inom Medarbetarenkäten (vartannat år) • Andel inskrivna barn i förskola • Andel legitimerade förskollärare och lärare

Noterbart är att årsredovisningen har ett större dataomfång vilket beror på att dokumentet ska summera ett helt verksamhetsår och dess utfall. Delsårsredovisningen görs mot bakgrund av tillgängliga data och med utblick mot resten av året. Slutligen bör också framhållas att justering av nyckeltalen kan komma att göras under årens lopp varför ovan tabell ska ses som ett ursprungligt förslag.

Årskalendarium för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete

Nedan presenteras en schematisk tabell över vad som ska redovisas för utbildningsnämnden, när det ska redovisas och i vilken form redovisningen görs. Då det är en plan kan vissa mindre korrigeringar komma att ske, bland annat finns en viss tidsmässig flexibilitet i planen - om ett nämndmöte byter månad från år till år kommer även redovisningen flyttas med tidsmässigt. Det bör också noteras att nationell styrning och reglering kan påverka tidsramen. Om tidpunkten för inrapportering av nationell data och/eller offentliggörande av nationell statistik flyttas kommer detta påverka Danderyds lokala tidsplan.

Vårtermin

Vad?	Kort om innehåll	När?	Hur?
Årsredovisning	Redovisning av utfall för ekonomi och mål föregående år, inklusive uppföljning av internkontroll.	Februari	Skriftlig redovisning (rapport).
Patientsäkerhetsberättelsen	Redogörelse för hur arbetet med patientsäkerhet bedrivits.	Mars	Skriftlig redovisning (rapport).
Årsrapport dataskydd	Redogör för händelser inom dataskydd och planering inför kommande år.	Mars	Skriftlig redovisning (rapport).
Skolval	Beskrivning av utfall av skolval till åk 0 (fsk-klass), åk 4 och åk 7.	Maj	Muntlig redovisning, föredragning.
Behovsanalys inför årlig lokalförsörjningsplan	Behovsanalys av aktuella och framtida lokalbehov för förskolor och skolor.	Maj	Skriftlig redovisning (rapport).
Elev- och	Redogör för elever och vårdnadshavares	Juni	Skriftlig redovisning (rapport).

⁶ Betygsdata som redovisas är för föregående läsår

<i>vårdnadshavarenkät</i>	attityder och upplevelser av förskola och i kommunen.		
<i>Tillsynsrapport</i>	Redogörelse över läsårets genomförda tillsynsbesök.	Juni	Skriftlig redovisning (rapport).
<i>Miljö- och klimatprogrammet</i>	Plan för de aktiva åtgärder som ska ingå i kommande års miljö- och klimatprogram.	Juni	Skriftlig redovisning (rapport)
<i>Budget och plan</i>	Förslag till budget som utgör underlag till kommunens budget. Innehåller även målförslag.	Juni	Skriftlig redovisning (rapport).

Hösttermin

Vad?	Kort om innehållet	När?	Presentationsform
<i>Delårsrapport</i>	Uppföljning av ekonomi och mål. Prognos mot helår.	September	Skriftlig redovisning (rapport).
<i>Skolenkäten</i>	Skolinspektionens enkät om upplevelser i skolan (lärare, elever och VH)	September	Muntlig redovisning (föredragning). OBS! Endast vartannat år – endast ojämna år.
<i>Betygsdata åk 9</i>	SCB/Skolverket redovisar officiell betygsdata (meritvärde, gymn.behörighet m.m. för åk 9).	Oktober	Muntlig redovisning vid nämnd.
<i>Verksamhetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser</i>	I verksamhetsberättelsen beskrivs personalresurser, lokaler och utrustning samt ansvarsfördelning.	November	Skriftlig redovisning (rapport).
<i>Internkontrollplan</i>	Plan för att kontrollera riskmoment i verksamheterna.	November	Skriftlig redovisning.
<i>Verksamhetsplan med budget</i>	Fastställer mål samt kommande års budget. Barn- och ungdomsstrategin ska skrivas in.	December	Skriftlig redovisning (rapport).

Skolinspektionens tillsyn

Skolinspektionen har tillsynsansvaret för samtliga skolformer i svenskt skolväsendet bortsett från fristående förskolor⁷. Detta inkluderar bland annat tillsynen över såväl kommunala som fristående grund- och gymnasieskolor i kommunen. Tillsynen kan genomföras på flera olika sätt, bland annat genom en planerad och i förväg aviserad ”regelbunden tillsyn” eller en oplanerad ”riktad tillsyn”. Därutöver genomför Skolinspektionen en tematisk tillsyn – en tillsynsform som tar sin utgångspunkt i ett specifikt område, t ex digitalisering i grundskolan. Gemensamt för alla olika typer av tillsynsformer är att de syftar till att kontrollera att enheter och/eller huvudmän lever upp till den nivån som föreskrivs i gällande styrdokument (skollagen, läroplanen m.m).

Oavsett på vilka grunder Skolinspektionen genomför en tillsyn på en eller flera av Danderyd kommuns enheter tar huvudmannen alltid tillvara på resultatet och inkorporerar det i sitt ordinarie systematiska kvalitetsarbete. Då tillsynsärenden (primärt riktad tillsyn) alltid sker på förekommen anledning går det dock inte att planera för när resultatet av en tillsyn kan tänkas ingå i det systematiska kvalitetsarbetet. Av detta skäl planeras det inte som en årligt återkommande händelse i utbildningsnämndens kalendarium.

Klagomål mot huvudmannens verksamheter

Danderyds kommun är skyldig att ta emot och utreda klagomål som riktas mot huvudmannens verksamheter. Det finns en skriftlig beskrivning av hur detta hanteras⁸. Klagomålen ska även utgöra underlag för det systematiska kvalitetsarbetet. Precis som i fallet ovan med Skolinspektionens riktade tillsyner är det dock svårt att planera för när klagomål dyker upp och hur de kan ingå i det systematiska kvalitetsarbetet då klagomålen ofta är av vitt skilda karaktär. Av detta skäl kommer eventuella klagomål hanteras löpande (se rutinbeskrivning⁹).

Tillsyn av fristående förskola/pedagogisk omsorg

Utbildningsnämnden har en lagstadgad skyldighet att bedriva tillsynsarbete över fristående förskolor som getts ett godkännande att bedriva förskola/pedagogisk omsorg i kommunen. Av detta skäl har utbildningsnämnden antagit ”riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor” (UN 2021/0535). Samtliga fristående förskolor tillsynas minst en gång var tredje år (regelbunden tillsyn) och följer ett förutbestämt protokoll. Vidare genomförs alltid ”riktade tillsynsbesök” (precis som Skolinspektionen, se ovan) vid de tillfällen där signaler om potentiella missförhållanden uppdagas. Till skillnad från kvalitetsdialoger håller tillsyner alltid fokus på att samtliga enheter ska hålla en grundläggande nivå vad gäller kvalitet på verksamheten. Tillsynsarbetet syftar inte till att höja nivån ovanför det som får anses vara en grundläggande nivå - tillsyner syftar till säkerställa regelefterlevnad av skollag, läroplan med mera.

⁷ Hemkommunen har ansvar för att genomföra tillsyn av fristående förskolor.

⁸ <https://www.danderyd.se/forskola-och-skola/klagomal-pa-forskola-och-skola/>

⁹ <https://www.danderyd.se/forskola-och-skola/klagomal-pa-forskola-och-skola/>